MUSIEK AS TERAPEUTIESE MIDDEL VIR KINDERS MET LEERPROBLEME

Ingedien deur

RIA PIETERSE B.A., B.Ed.

Verhandeling goedgekeur vir gedeeltelike

nakoming van die vereistes

vir die graad

MAGISTER EDUCATIONIS

aan die

POTCHEFSTROOMSE UNIVERSITEIT VIR

CHRISTELIKE HOëR ONDERWYS

STUDIELEIER: PROF. C. J. MEYER

Hulpleier: Mev. J. H. Coetzee

POTCHEFSTROOM

1983

DANKBETUIGING

By die voltooiing van hierdie verhandeling wil ek my opregte dank en erkentlikheid teenoor my studieleier, prof. C. J. Meyer en hulpleier, mev. J. H. Coetzee betuig. Hulle het met wetenskaplike insig, motivering en belangstelling die leiding geneem.

Dank aan die hoof en personeel van die primêre skool, asook die ouers met hulle kinders wat betrokke was by die empiriese ondersoek. Sonder hulle positiewe deelname sou die studie nie moontlik gewees het nie.

ŉ Woord van dank aan mev. H. Swartz vir die sorgvuldige tikwerk.

My dank aan familie, vriende en kollegas vir aanmoediging en meelewing.

Besondere dank aan my moeder en broer, Henning, vir onbaatsugtige en volgehoue bystand.

Ten slotte my dank en eer aan ons hemelse Vader wat my deur Sy genade in staat gestel het om hierdie studie te kon voltooi.

INHOUDSOPGAWE

HOOFSTUK 1

PROBLEEMSTELLING, DOEL, METODE EN PROGRAM VAN ONDERSOEK

1.1	INLEIDING	1
1.2	ORIëNTERING	1
1.3	PROBLEEMSTELLING	4
1.4	DOEL VAN DIE ONDERSOEK	5
1.5	METODE VAN ONDERSOEK	5
1.5.1	Literatuurstudie	6
1.5.2	Empiriese studie	6
1.6	PROGRAM VAN ONDERSOEK	7
1.7	SAMEVATTING	8

HOOFSTUK 2

LEERPROBLEME

2.1	INLEIDING	9
2.2	BEGRIPSVERKLARING	9
2.3	MOONTLIKE OORSAKE VAN LEERPROBLEME	
2.3.1	Inleiding	13
2.3.2	Opvoedingsfoute wat ouers begaan	
2.3.2.1	Inleiding	17
2.3.2.2	Verwaarlosing	18
2.3.2.3	Verwenning	18
2.3.2.4	Oorbeskerming	18
2.3.2.5	Dominering	19
2.3.2.6	Afwesigheid van ouers	19
2.3.2.7	Liefdeloosheid en verwerping	19
2.3.2.8	Tergery	20

2.3.3 Besondere gesinsposisies van kinders

2.3.3.1 Inleiding 21
2.3.3.2 Die enigste kind 21
2.3.3.3 Die oudste kind 21
2.3.3.4 Die middelste kind 22
2.3.3.5 Die jongste kind 22
2.3.3.6 Die laatlammetjie 22
2.3.3.7 Die enigste seun tussen dogters 22
2.3.3.8 Die enigste dogter tussen seuns 22
2.3.3.9 Net dogters of net seuns 23

2.3.4 Versteurde gesinsverhoudings 23
2.3.5 Fisieke probleme

2.3.5.1 Liggaamsgestremdheid 26
2.3.5.2 Swaksiendheid 26
2.3.5.3 Hardhorendheid 27
2.3.5.4 Siektetoestande 28
2.3.5.5 Minimale breindisfunksie 28

2.3.6 Nie skoolgereed by toetrede tot die skool nie 29
2.3.7 Probleme in die skoolloopbaan

2.3.7.1 Verontagsaming van individuele verskille 32
2.3.7.2 Emosionele wanaanpassing 33
2.3.7.3 Negatiewe selfbeeld 34
2.3.7.4 Milieu-gestremde kinders 35
2.3.7.5 Probleme in die skool:
* *Ten opsigte van die onderwyser* 36
* *Ten opsigte van die skoolprogram* 37
* *Ten opsigte van die leerling self* 38
(i) *Sintuiglike gestremdhede* 38
(ii) *Swak perseptuele vermoë* 38
(iii) *Swak simbolisasie* 38
(iv) *Swak taalvaardigheid* 39
2.3.7.6 Invloede van buite 39

2.4 SIMPTOME VAN LEERLINGE MET LEERPROBLEME

2.4.1 Ten opsigte van opvoeding

2.4.1.1 Inleiding 40
2.4.1.2 Hakkelry 41
2.4.1.3 Aandagsoekery 41
2.4.1.4 Buitengewone teruggetrokkenheid 42
2.4.1.5 Aggressiwiteit 42
2.4.1.6 Diefstal 42
2.4.1.7 Stokkiesdraaiery 42

2.4.2 Ten opsigte van skoolwerk

2.4.2.1 Inleiding 43
2.4.2.2 Onvoldoende visuele diskriminasie 43
2.4.2.3 Swak visuele geheue 43
2.4.2.4 Onvoldoende ouditiewe diskriminasie 43
2.4.2.5 Swak ouditiewe geheue 44
2.4.2.6 Swak oog-handkoördinasie 44
2.4.2.7 Ruimtelike oriëntasieprobleme 44
2.4.2.8 Voorgrond-agtergrondprobleme 44
2.4.2.9 Persewerasie 45
2.4.2.10 Hiperaktiwiteit 45
2.4.2.11 Linkshandigheid 46
2.4.2.12 Gebrek aan deursettingsvermoë 46

2.5 SPESIFIEKE LEERPROBLEME

2.5.1 Inleiding 47
2.5.2 Lees 47
2.5.3 Spel 49
2.5.4 Skryf 50
2.5.5 Reken 51

2.6 SAMEVATTING 53

HOOFSTUK 3

MUSIEKTERAPIE

3.1 INLEIDING 54

3.2 BEGRIPSVERKLARING 54

3.3 DIE OORSPRONG VAN MUSIEKTERAPIE 55

3.4 DIE MOONTLIKHEID VAN MUSIEKTERAPIE 57

3.5 DIE DOEL VAN MUSIEKTERAPIE

3.5.1 Inleiding 59

3.5.2 Verbetering van 'n swak liggaamsoriëntasie 60

3.5.3 Verbetering van motoriese probleme 61

3.5.4 Verbetering van ouditiewe probleme 62

3.5.5 Verbetering van visuele probleme 63

3.5.6 Verligting van emosionele probleme 63

3.5.7 Teenwerking van hiperaktiwiteit 64

3.5.8 Algemeen 64

3.6 DIE WAARDE VAN MUSIEKTERAPIE 65

3.7 VEREISTES WAARAAN MUSIEKTERAPEUTE BEHOORT TE VOLDOEN 70

3.8 VEREISTES WAARAAN AKTIWITEITE IN MUSIEKTERAPIE BEHOORT TE VOLDOEN

3.8.1 Inleiding 72

3.8.2 Groepsaktiwiteite 72

3.8.3 Aktiwiteite ten opsigte van individuele terapie (klavier) 74

3.8.3.1 Vingeroefeninge 75

3.8.3.2 Klavierstukke 76

3.8.3.3 Eenvoudige gehoortoetse 76

3.8.3.4 Skriftelike musiekspeletjies 77

3.9 VEREISTES VIR DIE LOKAAL WAARIN MUSIEKTERAPIE AANGEBIED WORD 77
3.10 SAMEVATTING EN GEVOLGTREKKING 79

HOOFSTUK 4

TOEPASSINGSMOONTLIKHEDE VAN MUSIEKTERAPIE IN GROEPSVERBAND

4.1 INLEIDING 81
4.2 ASPEKTE WAT IN AG GENEEM MOET WORD BY DIE KEUSE VAN GESKIKTE LIEDERE VIR GROEPSAKTIWITEITE

4.2.1 Omvang van liedere 83
4.2.2 Melodie 83
4.2.3 Ritme 84
4.2.4 Begeleiding 84
4.2.5 Inhoud 84
4.2.6 Moontlikheid vir beweging 85

4.3 ALGEMENE WENKE BY DIE AANLEER VAN LIEDERE EN TOEPASSING VAN GROEPSAKTIWITEITE 85
4.4 TOEPASSINGSMOONTLIKHEDE TEN OPSIGTE VAN MOTORIESE VAARDIGHEDE 87

4.4.1 Growwe motoriese vaardighede

4.4.1.1 Liggaamsbeeld 87
* *Wysliedjie* 88
* *Twee klein handjies om mee te werk* 89
* *Voete, koppe, hande* 89
* *Kom ons swaai* 90
* *Twee klein handjies klap, klap, klap* 91
* *Alles het 'n taak* 92
* *Dansliedjie* 93

4.4.1.2	Links-regsoriëntasie	94
	* *Links en regs*	94
	* *Tafeldek*	94
	* *Rondomtalie*	95
4.4.2	Fyn motoriese vaardighede	96
	Fyn spierbeheer en oog-handkoördinasie	96
	* *Tannie met die lang rok*	96
4.5	TOEPASSINGSMOONTLIKHEDE TEN OPSIGTE VAN PERSEPTUELE VERMOËNS	99
4.5.1	Ouditiewe vermoëns	99
4.5.1.1	Bewustheid van geluid/klank	100
	* *Hoor! Hoor!*	100
4.5.1.2	Ouditiewe diskriminasie	100
	* *Ons orkes*	102
4.5.1.3	Ouditiewe geheue	103
4.5.2	Visuele vermoëns	104
4.5.2.1	Visuele diskriminasie	104
	* *Al die kleure*	104
4.5.2.2	Visuele geheue	105
4.6	TOEPASSINGSMOONTLIKHEDE TEN OPSIGTE VAN TAALONTWIKKELING	
4.6.1	Woordeskatuitbreiding	105
4.6.1.1	Aanleer van nuwe liedere	105
4.6.1.2	Sinne maak	105
4.6.2	Aanwending van prosa of poësie in terapie	106
4.7	TOEPASSINGSMOONTLIKHEDE TEN OPSIGTE VAN VERWERWING VAN REKENKUNDIGE BEGRIPPE	108

4.7.1 Sing van Telrympies 108
* *Kom tel saam* 108
* *Waar is Marië?* 109

4.7.2 Belewing van vorms 109

4.7.2.1 Basiese vorms 109
4.7.2.2 Stervorming 109

4.8 TOEPASSINGSMOONTLIKHEDE TEN OPSIGTE VAN SOSIALE AANPASSING 110

4.8.1 Deelname aan groepsaktiwiteite 110
4.8.2 Daaglikse gewoontes 110
* *So bly ek gesond* 111
* *Gebedjie* 112

4.9 VAARDIGHEDE EN ANDER MOONTLIKHEDE WAT MET BEHULP VAN GROEPSAKTIWITEITE IN MUSIEKTERAPIE BEMEESTER KAN WORD

4.9.1 Op akademiese vlak 112

4.9.1.1 Motoriese vaardighede 113
4.9.1.2 Ouditiewe vaardighede 113
4.9.1.3 Visuele vaardighede 113
4.9.1.4 Taalontwikkeling 113
4.9.1.5 Verwerwing van rekenkundige begrippe 113

4.9.2 Op sosiale vlak 113

4.9.2.1 Inskakeling by ander leerlinge 113
4.9.2.2 Emosionele probleme 114

4.9.3 Op persoonlike vlak 114

4.9.3.1 Selfbeeld 114
4.9.3.2 Deursettingsvermoë 114
4.9.3.3 Hiperaktiwiteit 114

4.9.3.4 Tydsfaktor 114
4.9.3.5 Linkshandiges 114
4.9.3.6 Persewerasie 115
4.9.3.7 Inskerping van daaglikse gewoontes 115

4.10 SAMEVATTING 115

HOOFSTUK 5

EMPIRIESE ONDERSOEK

5.1 INLEIDING 116
5.2 DOEL VAN DIE EMPIRIESE ONDERSOEK 116
5.3 METODE VAN ONDERSOEK (GEVALLESTUDIES) 116
5.4 BEPLANNING VAN ONDERSOEK 117

5.4.1 Keuse van 'n skool 117
5.4.2 Keuse van proefpersone 117

5.5 TOETSMATERIAAL 118

5.5.1 Keuse van toetse 118

5.5.1.1 Intelligensietoetse 118
5.5.1.2 Skolastiese en perseptuele toetse 119
5.5.1.3 Selfontwerpte toetse 119

5.5.2 Afneem van toetse 120
5.5.3 Bespreking van toetse 120

5.5.3.1 Intelligensietoetse 120
(a) *NUWE SUID-AFRIKAANSE GROEPTOETS* 121
(i) *Agtergrond en doel* 121
(ii) *Beskrywing* 122
(iii) *Betroubaarheid en geldigheid* 123

(b) *DIE INDIVIDUELE SKAAL VAN DIE NASIONALE BURO VIR OPVOEDKUNDIGE NAVORSING* 123

(i) *Agtergrond* 123
(ii) *Doel* 124
(iii) *Beskrywing* 124
(iv) *Betroubaarheid en geldigheid* 125

5.5.3.2 Skolastiese en perseptuele toetse 125
(a) *Ballard se een-minuut optel- en aftreksomme* 125
(b) *Een-minuut leestoets van die Transvaalse Onderwysdepartement* 126
(c) *Speltoets van die Transvaalse Onderwysdepartement* 126
(d) *Wepman se ouditiewe diskriminasietoets* 126
(e) *Frostig se visuele persepsietoets* 127

5.5.3.3 Selfontwerpte toetse 127

5.6 VERKRYGING VAN 'n PERSOONLIKE BEELD VAN ELKE PROEFPERSOON 128

5.6.1 Historisiteitsbeeld 128

5.6.1.1 Gegewens vanaf kumulatiewe verslagkaarte 128
5.6.1.2 Vraelys aan onderwysers van die proefpersone 129

5.6.2 Akademiese beeld 129

5.7 BEOOGDE MUSIEKTERAPEUTIESE WERKPROGRAM 129

5.7.1 Inleiding 129

5.7.2 Werkboekmoontlikhede 130

5.7.2.1 Aanknopingspunt 130
5.7.2.2 Fyn spierkoördinasie 130
5.7.2.3 Oog-handkoördinasie 131
5.7.2.4 Links-regsoriëntasie 131
5.7.2.5 Leesoefening 132
5.7.2.6 Visuele diskriminasie en visuele geheue 132
5.7.2.7 Ouditiewe diskriminasie en ouditiewe geheue 132
5.7.2.8 Posisie in die ruimte 133
5.7.2.9 Opeenvolging van klanke 133
5.7.2.10 Voorgrond-agtergrondonderskeiding 133
5.7.2.11 Rekenvaardigheid 134
5.7.2.12 Spelling 134
5.7.2.13 Aandagskonsentrasie en deursettingsvermoë 134
5.7.2.14 Musikale ontwikkeling 134
5.7.2.15 Sukses en selfbeeld 135

5.7.3 Terapie-aanbieding 135

5.8 SAMEVATTING 136

HOOFSTUK 6

VERLOOP EN RESULTATE VAN DIE EMPIRIESE ONDERSOEK

6.1 INLEIDING 138
6.2 VERLOOP VAN DIE TERAPIEPROGRAM 139

6.2.1 Proefpersoon A

6.2.1.1 Agtergrond
(a) *ALGEMEEN* 139
(b) *FISIEKE GESTELDHEID* 139

	(c)	*HUISLIKE OMSTANDIGHEDE*	139
	(d)	*AKADEMIESE BEELD*	140
6.2.1.2	Diagnose van spesifieke probleme		
	(a)	*INLEIDING*	140
	(b)	*VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES*	140
	(c)	*RESULTATE IN SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE BEHAAL*	140
		* *Ballardtoets*	141
		* *Lees- en speltoetse*	141
		* *Perseptuele toetse*	141
	(d)	*RESULTATE IN SELFONTWERPTE TOETSE BEHAAL*	141
	(e)	*GEVOLGTREKKING*	142
6.2.1.3	Terapieprogram		142
	(a)	*BEPLANNING*	143
	(b)	*AANBIEDING*	143
6.2.1.4	Gevolgtrekkings		
	(a)	*VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES*	143
	(b)	*AKADEMIESE BEELD*	144
	(c)	*SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE*	146
		* *Ballardtoets*	147
		* *Lees- en speltoetse*	147
		* *Perseptuele toetse*	147
	(d)	*SELFONTWERPTE TOETSE*	148
	(e)	*SAMEVATTING*	149
6.2.2	Proefpersoon B		
6.2.2.1	Agtergrond		
	(a)	*ALGEMEEN*	149
	(b)	*FISIEKE GESTELDHEID*	149
	(c)	*HUISLIKE OMSTANDIGHEDE*	150
	(d)	*AKADEMIESE BEELD*	150

6.2.2.2 Diagnose van spesifieke probleme
(a) *INLEIDING* 150
(b) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 150
(c) *RESULTATE IN SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE BEHAAL* 151
* *Ballardtoets* 151
* *Lees- en speltoetse* 151
* *Perseptuele toetse* 151
(d) *RESULTATE IN SELFONTWERPTE TOETSE BEHAAL* 152
(e) *GEVOLGTREKKING* 152
6.2.2.3 Terapieprogram 152
(a) *BEPLANNING* 152
(b) *AANBIEDING* 152
6.2.2.4 Gevolgtrekkings
(a) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 153
(b) *AKADEMIESE BEELD* 154
(c) *SKOLASTIESE EN PERSPETUELE TOETSE* 156
* *Ballardtoets* 157
* *Lees- en speltoetse* 157
* *Perseptuele toetse* 157
(d) *SELFONTWERPTE TOETSE* 158
(e) *SAMEVATTING* 159

6.2.3 Proefpersoon C

6.2.3.1 Agtergrond
(a) *ALGEMEEN* 159
(b) *FISIEKE GESTELDHEID* 159
(c) *HUISLIKE OMSTANDIGHEDE* 159
(d) *AKADEMIESE BEELD* 160
6.2.3.2 Diagnose van spesifieke probleme
(a) *INLEIDING* 160
(b) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 160
(c) *RESULTATE IN SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE BEHAAL* 160
* *Ballardtoets* 160
* *Lees- en speltoetse* 161
* *Perseptuele toetse* 161

(d) *RESULTATE IN SELFONTWERPTE TOETSE BEHAAL* 161
(e) *GEVOLGTREKKING* 162
6.2.3.3 Terapieprogram 162
(a) *BEPLANNING* 162
(b) *AANBIEDING* 162
6.2.3.4 Gevolgtrekkings
(a) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 163
(b) *AKADEMIESE BEELD* 164
(c) *SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE* 166
* *Ballardtoets* 167
* *Lees- en speltoetse* 167
* *Perseptuele toetse* 167
(d) *SELFONTWERPTE TOETSE* 168
(e) *SAMEVATTING* 169

6.2.4 PROEFPERSOON D

6.2.4.1 Agtergrond
(a) *ALGEMEEN* 169
(b) *FISIEKE GESTELDHEID* 169
(c) *HUISLIKE OMSTANDIGHEDE* 170
(d) *AKADEMIESE BEELD* 170
6.2.4.2 Diagnose van spesifieke probleme
(a) *INLEIDING* 170
(b) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 170
(c) *RESULTATE IN SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE BEHAAL* 171
* *Ballardtoets* 171
* *Lees- en speltoetse* 171
* *Perseptuele toetse* 171
(d) *RESULTATE IN SELFONTWERPTE TOETSE BEHAAL* 172
(e) *GEVOLGTREKKING* 172

6.2.4.3 Terapieprogram
(a) *BEPLANNING* 172
(b) *AANBIEDING* 173

6.2.4.4 Gevolgtrekkings
(a) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 173
(b) *AKADEMIESE BEELD* 174
(c) *SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE* 175
* *Ballardtoets* 176
* *Lees- en speltoetse* 176
* *Perseptuele toetse* 177
(d) *SELFONTWERPTE TOETSE* 178
(e) *SAMEVATTING* 179

6.2.5 Proefpersoon E

6.2.5.1 Agtergrond
(a) *ALGEMEEN* 179
(b) *FISIEKE GESTELDHEID* 179
(c) *HUISLIKE OMSTANDIGHEDE* 180
(d) *AKADEMIESE BEELD* 180
6.2.5.2 Diagnose van spesifieke probleme
(a) *INLEIDING* 180
(b) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 180
(c) *RESULTATE IN SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE BEHAAL* 181
* *Ballardtoets* 181
* *Lees- en speltoetse* 181
* *Perseptuele toetse* 181
(d) *RESULTATE IN SELFONTWERPTE TOETSE BEHAAL* 182
(e) *GEVOLGTREKKING* 182
6.2.5.3 Terapieprogram
(a) *BEPLANNING* 182
(b) *AANBIEDING* 183
6.2.5.4 Gevolgtrekkings
(a) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 183
(b) *AKADEMIESE BEELD* 183
(c) *SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE* 185
* *Ballardtoets* 186
* *Lees- en speltoetse* 186
* *Perseptuele toetse* 186
(d) *SELFONTWERPTE TOETSE* 186
(e) *SAMEVATTING* 187

6.2.6 Proefpersoon F

6.2.6.1 Agtergrond
(a) *ALGEMEEN* 188
(b) *FISIEKE GESTELDHEID* 188
(c) *HUISLIKE OMSTANDIGHEDE* 188
(d) *AKADEMIESE BEELD* 188
6.2.6.2 Diagnose van spesifieke probleme
(a) *INLEIDING* 189
(b) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 189
(c) *RESULTATE IN SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE BEHAAL* 189
* *Ballardtoets* 189
* *Lees- en speltoetse* 189
* *Perseptuele toetse* 190
(d) *RESULTATE IN SELFONTWERPTE TOETSE BEHAAL* 190
(e) *GEVOLGTREKKING* 190
6.2.6.3 Terapieprogram 190
(a) *BEPLANNING* 191
(b) *AANBIEDING* 191
6.2.6.4 Gevolgtrekkings
(a) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 192
(b) *AKADEMIESE BEELD* 192
(c) *SKOLASTIESE EN PERSPETUELE TOETSE* 194
* *Ballardtoets* 196
* *Lees- en speltoetse* 196
* *Perseptuele toetse* 196
(d) *SELFONTWERPTE TOETSE* 196
(e) *SAMEVATTING* 197

6.2.7 Proefpersoon G

6.2.7.1 Agtergrond
(a) *ALGEMEEN* 198
(b) *FISIEKE GESTELDHEID* 198
(c) *HUISLIKE OMSTANDIGHEDE* 198
(d) *AKADEMIESE BEELD* 199

6.2.7.2 Diagnose van spesifieke probleme

(a) *INLEIDING* 199

(b) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 199

(c) *RESULTATE IN SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE BEHAAL* 199

* *Ballardtoets* 200
* *Lees- en speltoetse* 200
* *Perseptuele toetse* 200

(d) *RESULTATE IN SELFONTWERPTE TOETSE BEHAAL* 200

(e) *GEVOLGTREKKING* 201

6.2.7.3 Terapieprogram

(a) *BEPLANNING* 201

(b) *AANBIEDING* 201

6.2.7.4 Gevolgtrekkings

(a) *VERSLAG VAN KLASONDERWYSERES* 202

(b) *AKADEMIESE BEELD* 202

(c) *SKOLASTIESE EN PERSEPTUELE TOETSE* 204

* *Ballardtoets* 206
* *Lees- en speltoetse* 206
* *Perseptuele toetse* 206

(d) *SELFONTWERPTE TOETSE* 206

(e) *SAMEVATTING* 207

6.3 RESULTATE VAN INDIVIDUELE MUSIEKTERAPIE-PROGRAM

6.3.1 Styging in vakpunte 208

6.3.2 Aandagskonsentrasie 210

6.3.3 Diskriminasie, geheue en opeenvolging 211

6.3.4 Lees- en spelvermoë 211

6.3.5 Skrif 212

6.3.6 Rekenvermoë 212

6.3.7 Engels 212

6.3.8 Selfbeeld 213

6.4 SAMEVATTING 213

HOOFSTUK 7

SAMEVATTING, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS

7.1 INLEIDING 214
7.2 SAMEVATTING

7.2.1 Agtergrond van die studie 214
7.2.2 Doel van die studie 215
7.2.3 Teoretiese fundering

7.2.3.1 Inleiding 215
7.2.3.2 Leerprobleme
(a) *BEGRIPSVERKLARING* 215
(b) *OORSAKE* 215
(c) *SIMPTOME VAN LEERPROBLEME* 217
(d) *SPESIFIEKE LEERPROBLEME* 217
7.2.3.3 Musiekterapie
(a) *BEGRIPSVERKLARING* 218
(b) *OORSPRONG* 218
(c) *MOONTLIKHEID VAN MUSIEKTERAPIE* 218
(d) *DOEL VAN MUSIEKTERAPIE* 219
(e) *WAARDE VAN MUSIEKTERAPIE* 219
(f) *VEREISTES VAN MUSIEKTERAPIE* 219
(g) *LOKAAL* 220

7.2.4 Moontlikhede van musiekterapie in groepsverband

7.2.4.1 Inleiding 221
7.2.4.2 Keuse van geskikte liedere 222
7.2.4.3 Wenke by toepassing van groeps-aktiwiteite 222

7.2.4.4 Toepassingsmoontlikhede van terapeutiese groepsaktiwiteite

(a) GROWWE MOTORIESE VAARDIGHEDE

* *Liggaamsbeeld* 222
* *Links-regsoriëntasie* 223

(b) FYN MOTORIESE VAARDIGHEDE

* *Fyn spierbeheer en oog-handkoördinasie* 223

(c) PERSEPTUELE VERMOËNS

* *Ouditiewe vermoëns* 223
* *Ouditiewe diskriminasie* 223
* *Ouditiewe geheue* 223
* *Visuele diskriminasie* 224
* *Visuele geheue* 224

(d) TAALONTWIKKELING

* *Woordeskatuitbreiding* 224
* *Aanwending van prosa of poësie in terapie* 224

(e) VERWERWING VAN REKENKUNDIGE BEGRIPPE

* *Sing van telrympies* 225
* *Belewing van basiese vorms* 225

(f) SOSIALE AANPASSING 225

(g) PERSOONLIKE BATES 225

7.2.5 Empiriese ondersoek

7.2.5.1 Inleiding 226

7.2.5.2 Doel van die empiriese ondersoek 226

7.2.5.3 Metode van ondersoek 226

7.2.5.4 Beplanning van ondersoek 227

* *Intelligensietoetse* 227
* *Skolastiese en perseptuele toetse* 227
* *Selfontwerpte toetse* 227

7.2.5.5 Beoogde musiekterapeutiese werkprogram

(a) INLEIDING 228

(b) WERKBOEKMOONTLIKHEDE 228

(c) TERAPIE-AANBIEDING 229

7.2.6 Bespreking van die ondersoekresultate 229

7.3 GEVOLGTREKKINGS 230

7.3.1 Algemene verbetering 230
7.3.2 Aanpassing 231
7.3.3 Geleentheid tot deelname 231
7.3.4 Tydsfaktor 231
7.3.5 Voorkoming 232
7.3.6 Spesifieke probleme

7.3.6.1 Inleiding 232
7.3.6.2 Spel en lees 232
7.3.6.3 Rekenvaardigheid 233
7.3.6.4 Skrif 233

7.3.7 Selfbeeld 233
7.3.8 Musikale vermoëns 234
7.3.9 Besit van 'n klavier 234
7.3.10 Wanopvatting by ouers 234
7.3.11 Swak musiekaanleg 235
7.3.12 Ouerbetrokkenheid 235
7.3.13 Slotsom 236

7.4 AANBEVELINGS

7.4.1 Inleiding 236
7.4.2 Opvoedkundige hulpdiens 236
7.4.3 Kursusse in remediëring 237
7.4.4 Musiekonderrig in primêre skole 237
7.4.5 Verdere navorsing 237

ABSTRACT 238

BIBLIOGRAFIE 240

BYLAE A : WERKBOEK 1

BYLAE B : VERKRYGING VAN BESONDERHEDE TEN OPSIGTE VAN PROEFPERSONE 44

BYLAE C : SELFONTWERPTE TOETSE 48

LYS VAN TABELLE

6.1 'n Vergelykende akademiese beeld van Proefpersoon A tydens eerste en tweede toetsing 144

6.2 Resultate van skolastiese en perseptuele toetse: Proefpersoon A 146

6.3 Resultate van selfontwerpte toetse: Proefpersoon A 148

6.4 'n Vergelykende akademiese beeld van Proefpersoon B tydens eerste en tweede toetsing 154

6.5 Resultate van skolastiese en perseptuele toetse: Proefpersoon B 156

6.6 Resultate van selfontwerpte toetse: Proefpersoon B 158

6.7 'n Vergelykende akademiese beeld van Proefpersooon C tydens eerste en tweede toetsing 164

6.8 Resultate van skolastiese en perseptuele toetse: Proefpersoon C 166

6.9 Resultate van selfontwerpte toetse: Proefpersoon C 168

6.10 'n Vergelykende akademiese beeld van Proefpersoon D tydens eerste en tweede toetsing 174

6.11 Resultate van skolastiese en perseptuele toetse: Proefpersoon D 175

6.12 Resultate van selfontwerpte toetse: Proefpersoon D 178

6.13 'n Vergelykende akademiese beeld van Proefpersoon E tydens eerste en tweede toetsing 184

6.14 Resultate van skolastiese en perseptuele toetse: Proefpersoon E 185

6.15 Resultate van selfontwerpte toetse: Proefpersoon E 187

6.16 'n Vergelykende akademiese beeld van Proefpersoon F tydens eerste en tweede toetsing 193

6.17 Resultate van skolastiese en perseptuele toetse: Proefpersoon F 195

6.18 Resultate van selfontwerpte toetse: Proefpersoon F 197

6.19 'n Vergelykende akademiese beeld van Proefpersoon G tydens eerste en tweede toetsing 203

6.20 Resultate van skolastiese en perseptuele toetse: Proefpersoon G 205

6.21 Resultate van selfontwerpte toetse: Proefpersoon G 207

6.22 Samevatting van verbetering van akademiese prestasies van alle proefpersone 209